

بِه نام خدا

مراقبت های اقدام یافته ناخوشی اطفال

استادیار گروه

دکتر رعنا سادات صالح
کودکان

اهداف:

شناسایی بیمار با دیسترس تنفسی
توانایی انجام اقدامات اورژانسی لازم با توجه به علائم
پیگیری بیماران با سرفه و تنگی نفس
آشنایی با انواع بیماری های ایجاد کننده دیسترس تنفسی
آشنایی با انواع دارو های قابل استفاده در دیسترس تنفسی

تب و سرفه:

تشخیص افتراقی:

پنومونی

آسم کودکان

کروپ

علل ویروسی

معاینه و بررسی کنید: (کودک باید آرام باشد)

سوال کنید:

آیا کودک سرفه یا تنفس مشکل دارد؟ اگر بله برای چه مدتی؟

مشاهده و بررسی کنید:

کودک باید آرام باشد و گرفتگی بینی نداشته باشد.

تعداد تنفس را به مدت یک دقیقه کامل بشمارید و اگر تنفس تند بود دو بار شمارش کنید.

• توکشیده شدن قفسه سینه دارد؟

• خرخر سینه دارد؟

• خس خس سینه دارد؟

• اگر دستگاه اکسیژن سنج نبضی (پالس اکسی متر)

وجود دارد، اشباع اکسیژن را اندازه گیری کنید.

تنفس تند:

در کودک ۲ تا ۱۲ ماهه: ۵۰ تا در دقیقه یا بیشتر

در کودک ۱۲ ماه تا ۵ ساله: ۴۰ تا در دقیقه یا بیشتر

تنفس خیلی تند: تعداد تنفس بیش از ۷۰ تا (در دو

بار شمارش)

طبقه بندی کنید

علائم و نشانه‌ها

طبقه بندی

اقدام لازم

در صورت وجود هر یک از علائم نشانه‌های خطر یا

- تنفس خیلی تند (بیشتر از ۷۰)
- پالس اکسی متری کمتر از ۹۰ درصد
- خرخر در کودک آرام

پنومونی شدید یا بیماری شدید

- برای پیشگیری از پایین آمدن قند خون اقدام کنید. اگر فاصله دسترسی به پزشک:
- کمتر از یکساعت است کودک را فوراً ارجاع دهید.
- بیش از یکساعت است اولین نوبت آنتی بیوتیک عضلانی مناسب را بدهید سپس کودک را فوراً ارجاع دهید. (ص ۱۲)

• تنفس تند یا توکشیده شدن قفسه سینه

پنومونی

- طبق جدول آنتی بیوتیک خوراکی (ص ۱۴) به مدت ۵ روز آموکسی سیلین بدهید.
- اگر خس خس سینه دارد اسپری سالبوتامول بدهید (ص ۱۴)
- اگر سرفه، خس خس و تنگی نفس بیش از دو هفته طول کشیده است یا حملات تکرار شونده خس خس داشته است، کودک را برای ارزیابی بیشتر از نظر آسم به پزشک ارجاع دهید.
- به مادر توصیه کنید چه موقع فوراً برگردد.
- ۲ روز بعد پیگیری کنید.

• هیچ یک از نشانه‌های بالا (پنومونی یا بیماری شدید) را ندارد.

سرفه یا سرماخوردگی

- اگر خس خس سینه دارد یا سرفه بیش از ۲ هفته ادامه دارد برای ارزیابی بیشتر به پزشک ارجاع دهید.
- توصیه‌های تغذیه‌ای (ص ۱۸)، ارزیابی واکسیناسیون و مکمل‌های دارویی (ص ۱۸) انجام شود.
- سرفه را با اقدامات بی‌ضرر خانگی تسکین دهید (ص ۱۵)
- به مادر توصیه کنید چه موقع فوراً برگردد.
- ۲ روز بعد پیگیری کنید.

معاینه و بررسی کنید: (کودک باید آرام باشد)

سوال کنید:

آیا کودک سرفه یا تنفس مشکل دارد؟ اگر بله برای چه مدتی؟

مشاهده و بررسی کنید:

کودک باید آرام باشد و گرفتگی بینی نداشته باشد.
تعداد تنفس را به مدت یک دقیقه کامل بشمارید و اگر تنفس تند بود دو بار شمارش کنید.

• توکشیده شدن قفسه سینه دارد؟

• خرخر سینه دارد؟

• خس خس سینه دارد؟

• اگر دستگاه اکسیژن سنج نبضی (پالس اکسی متر) وجود دارد، اشباع اکسیژن را اندازه گیری کنید.

تنفس تند:

در کودک ۲ تا ۱۲ ماهه: ۵۰ تا در دقیقه یا بیشتر

در کودک ۱۲ ماه تا ۵ ساله: ۴۰ تا در دقیقه یا بیشتر

تنفس خیلی تند: تعداد تنفس بیش از ۷۰ تا (در دو

بار شمارش)

تعداد تنفس:

- زیر 1 سال.....50
- 1 تا 2 سال.....40
- 2 تا 5 سال.....30
- بالای 5 سال.....20

علايم ديسترس تنفسي:

رتراكشن: تو كشيدگي

رتراكشن زير دنده اي
رتراكشن بين دنده اي
رتراكشن بالاي دنده اي
حركت پره هاي بيني
تندی تنفس نسبت به سن
سمع ريه غير طبيعي

در صورت وجود هر یک از علائم
نشانه‌های خطر یا

- تنفس خیلی تند (بیشتر از ۷۰)
- پالس اکسی متری کمتر از ۹۰ درصد
- خرخر در کودک آرام

پنومونی شدید
یا
بیماری شدید

- برای پیشگیری از پایین آمدن قند خون اقدام کنید.
اگر فاصله دسترسی به پزشک:

- کمتر از یک ساعت است کودک را فوراً ارجاع دهید.

- بیش از یک ساعت است اولین نوبت آنتی بیوتیک عضلانی مناسب را
بدهید سپس کودک را فوراً ارجاع دهید. (ص ۱۲)

اقدامات پیش از اعزام:

آنتی بیوتیک تزریقی بدهید:

اولین نوبت سفتریاکسون عضلانی را بدهید فوراً کودک را به بیمارستان ارجاع دهید.

سفتریاکسون

سن یا وزن	مقدار: ۵۰ میلی گرم با ازای هر کیلوگرم وزن بدن
۲ ماهه تا ۴ ماهه (۴ تا کمتر از ۶ کیلوگرم)	۱ میلی لیتر = ۱۸۰ میلی گرم
۴ ماهه تا ۹ ماهه (۶ تا کمتر از ۸ کیلوگرم)	۱/۵ میلی لیتر = ۲۷۰ میلی لیتر
۹ ماهه تا ۱۲ ماهه	۲ میلی لیتر = ۳۶۰ میلی گرم
۱۲ ماهه تا ۳ سال (۱۰ تا کمتر از ۱۴ کیلوگرم)	۲/۵ میلی لیتر = ۴۵۰ میلی گرم
۲ ساله تا ۵ ساله (۱۴ تا ۱۹ کیلوگرم)	۳/۵ میلی لیتر = ۶۳۰ میلی گرم

اقدامات پیشگیری از پایین آمدن قند خون

- اگر کودک قادر به مکیدن هست، از مادر بخواهید به کودکش شیر مادر بدهد. (اگر کودک شیر مادرخوار نیست شیر معمول او را بدهد) اگر کودک بالای دو سال است و قادر به خوردن می باشد:
- به ازای هر کیلوگرم وزن بدن ۱۰ میلی لیتر از محلول سرم قندی ۵٪ یا آب قند بدهید.
- اگر کودک اختلال هوشیاری دارد، بهتر است هیچ مایعی از راه دهان ندهید.

از گرم نگه داشتن کودک اطمینان حاصل کنید.

کنترل تب:

استامینوفن / ایبوپروفن

برای تب مساوی یا بالاتر از ۳۸/۵ درجه سانتیگراد یا گوش درد، استامینوفن یا ایبوپروفن (در صورت عدم وجود استامینوفن) بدهید. تا زمانی که تب بالا یا گوش درد برطرف نشده، استامینوفن (هر ۴ تا ۶ ساعت) و یا ایبوپروفن را هر ۶ تا ۸ ساعت تکرار کنید.

دارو	استامینوفن		ایبوپروفن ^۱	
سن / وزن	قرص بزرگسال	شربت ۱۲۰mg در ۵ میلی لیتر	قطره ۲/kg قطره	شربت ۲۰۰mg / ۵ میلی لیتر
۲ تا ۶ ماه ۴-۶ kg	-	۱٫۵ میلی لیتر	۸ تا ۱۲ قطره	-
۶ تا ۱۲ ماه ۶ تا ۹ kg	-	۲٫۵ میلی لیتر	۱۲ تا ۲۰ قطره	۱٫۵ میلی لیتر
۱ تا ۳ سال ۹ تا ۱۴ kg	نصف قرص بزرگسال	۵ میلی لیتر	۲۰ تا ۳۰ قطره	۲٫۵ میلی لیتر
۳ تا ۵ سال (۱۹ < ۱۴ kg)	نصف قرص بزرگسال	۷٫۵ میلی لیتر	-	۵ میلی لیتر

<ul style="list-style-type: none">• طبق جدول آنتی بیوتیک خوراکی (ص ۱۴) به مدت ۵ روز آموکسی سیلین بدهید.• اگر خس خس سینه دارد اسپری سالبوتامول بدهید (ص ۱۴)• اگر سرفه، خس خس و تنگی نفس بیش از دو هفته طول کشیده است یا حملات تکرار شونده خس خس داشته است، کودک را برای ارزیابی بیشتر از نظر آسم به پزشک ارجاع دهید.• به مادر توصیه کنید چه موقع فوراً برگردد.• ۲ روز بعد پیگیری کنید.	پنومونی	<ul style="list-style-type: none">• تنفس تند یا• توکشیده شدن قفسه سینه
---	---------	---

درمان با آنتی بیوتیک خوراکی

(در صورت عدم امکان ارجاع به پزشک) درمان

با آموکسی سیلین خوراکی

• برای پنومونی: ۵ روز

• برای عفونت حاد گوش میانی: ۱۰ روز

سن یا وزن آموکسی سیلین ۲ بار در روز (هر ۱۲ ساعت)		سن یا وزن
شربت ۲۵۰mg / ml ۵	کپسول ۲۵۰mg	
۵ml		ماه تا ۱۲ ماه (۴ تا ۱۰ کیلوگرم)
۱۰ml		۱۲ ماه تا ۳ سال (۱۰ تا ۱۴ کیلوگرم)
۱۵ml	۳	۳ تا ۵ سال (۱۴ تا ۱۹ کیلوگرم)

درمان خس خس سینه (احتمال آسم)

افشانه (اسپری) سالبوتامول

پس از ارزیابی سرفه و تنفس مشکل و قبل از طبق هبندی پنومونی، در صورتی که خس خس سینه همراه با یکی از دو نشانه تنفس تند یا تو کشیده شدن قفسه سینه وجود دارد، ۲ پاف از افشانه سالبوتامول بدهید این کار را ۳ بار با فواصل ۱۵ دقیقه تکرار کنید.

برای دادن سالبوتامول از آسان نفس (spacer) استفاده کنید

Spacer یا آسان نفس یا دم یار، ابزار موثری است که داروهای گشاد کننده مجاری ریه را بهتر در اختیار ریه ها قرار می دهد. در کودک زیر ۵ سال، داروهای تنفسی را با استفاده از این ابزار بدهید. برای استفاده از اسپری با آسان نفس:

- در اسپری را برداشته و آن را به خوبی تکان دهید.
- ماسک را روی دهان کودک قرار داده و از راه آن با دهان تنفس کند.
- سپس اسپری را فشرده و به داخل محفظه آسان نفس اسپری کنید. کودک نیز به طور طبیعی تنفس کند.
- کودک نفس کشیدن و دمیدن را سه تا چهار بار تکرار کند.
- پس از هر بار استفاده از دستگاه، آن را با آب ولرم شستشو دهید.

اقدامات درمانی در بیمار با حمله آسم:

سالبوتامول
اکسیژن
ایپراتروپیوم بروماید
پردنیزولون

اقدامات بی‌ضرر خانگی در سرفه، سرماخوردگی و گلو درد غیر چرکی

- شیر مادر را به دفعات بیشتر بدهید.
- به کودک مقادیر بیشتری مایعات بخصوص آب میوه‌های تازه بدهید.
- قطره کلورسدیم بینی را با احتیاط در سوراخ‌های بینی بچکانید و بینی کودک را تمیز کنید.
- در کودکان بالای یک سال محلول آبلیمو با عسل و مایعات گرم بدهید.
- کودک را از هرگونه تماس با محرک‌های تنفسی از جمله دود سیگار، قلیان و غیره دور نگه دارید.

مواردی که توصیه نمی‌شود:

- استفاده از شربت‌های ضدسرفه یا ضدحساسیت در کودکان زیر ۲ سال ممنوع است (برای بالای دو سال نیز مراقب سلامت باید توصیه‌های لازم را به مادر بدهد).
 - استفاده از هرگونه داروهای گیاهی یا سنتی به شکل خوراکی یا بخور بدون اجازه پزشک ممنوع است.
۱. از ایبوپروفن در صورتی استفاده کنید که یا استامینوفن در دسترس ندارید و یا تب بیمار با استامینوفن قطع نمی‌شود.

پیگیری:

بعد از ۲ روز:

- نشانه های خطر را در کودک بررسی کنید.
- کودک را از نظر سرفه یا تنفس ارزیابی کنید.

سوال کنید:

- آیا تنفس کودک بهتر شده است؟
- آیا اشتهای کودک بهتر شده است؟
- آیا تب کمتر شده است؟

درمان:

- اگر تو کشیده شدن قفسه سینه وجود دارد، فوری به نزدیکترین بیمارستان ارجاع دهید.
- اگر شمارش تنفس، تب و اشتها فرقی نکرده، به مرکز خدمات سلامت ارجاع دهید.
- اگر شمارش تنفس کمتر، تب کمتر و اشتها بهتر شده، درمان ۵ روز آنتی بیوتیک را کامل کنید.

علائم خطر:

در صورت وجود علائم زیر باید فوراً برگردد

تنفس تند

تنفس مشکل

عدم تحمل خوراکی

شدید تر شدن بیماری

ادامه تب

<ul style="list-style-type: none"> • اگر خس خس سینه دارد یا سرفه بیش از ۲ هفته ادامه دارد برای ارزیابی بیشتر به پزشک ارجاع دهید. • توصیه های تغذیه ای (ص ۱۸)، ارزیابی واکسیناسیون و مکمل های دارویی (ص ۱۸) انجام شود. • سرفه را با اقدامات بی ضرر خانگی تسکین دهید (ص ۱۵) • به مادر توصیه کنید چه موقع فوراً برگردد. • ۲ روز بعد پیگیری کنید. 	<p>سرفه یا سرماخوردگی</p>	<ul style="list-style-type: none"> • هیچ یک از نشانه های بالا (پنومونی یا بیماری شدید) را ندارد.
--	-----------------------------------	---

با تشکر از توجه
شما